

Aansprakelijkheid bij burgerinitiatieven

Toelichting Regel die Burgerinitiatieven

Netwerk Wijkondernemingen

Amersfoort, 25 april 2014

Mark Verhijde & Maarten Bosman

Boekpresentatie op 7 maart 2014

Pakhuis de Zwijger, Amsterdam

4 PDZ* grote zaal | wo 5 mrt '14 20:00
Een licht Meet Up #14:
Bureau voor digitale
sabotage

3 PDZ* kleine zaal | wo 5 mrt '14 20:00
Talk of the Town #58:
Einde concept stores?

2 PDZ* grote zaal | do 6 mrt '14 20:00
De kunsten in transitie

3 PDZ* expo | vr 7 mrt '14 16:00
SEEDS Crowdfunding Café
#1

1 PDZ* kleine zaal | vr 7 mrt '14 17:00
Boekpresentatie: Regel die
Burgerinitiatieven

4 PDZ* | za 8 mrt '14 18:30

BUKOWSKI PART

TERDAG
AART 2014

18:30 UUR
INLOOP

€5,- (INCLUSIEF ETEN)

19:00 - 2
BUKOWSKI D

ENTREE NA 20:00 UUR GRATIS

Agenda

- Waar heb je mee te maken?
- Wat Voorbeelden
- Regel die burgerinitiatieven, in vogelvlucht
- Vragen en antwoorden
- Afsluiting

Voorbeeld – BBB Sluisdijk

- Zelfbeheer openbare ruimte wijk Den Helder
- Stichting sluit contract met gemeente
- Werkzaamheden schoonmaken, groenbeheer
- BBB Sluisdijk geeft vrijwilligers training en begeleiding
- Veiligheid vrijwilligers belangrijk - zorgplicht

Voorbeeld – Schoonmaakactie jongeren in Enschede Zuid

- Blad opruimen en veegactie van jongeren
- Materiaal van gemeente (stadsdeel Zuid)
- Begeleiding door Alifa – welzijnsorganisatie
- Alifa aansprakelijk voor veiligheid veegactie

Voorbeeld – Buurtmoestuin wijk MSP Heerlen

- Woning gesloopt, terrein geschikt gemaakt voor moestuin – schone grond garantie
- Ambtenaar organiseert bewoners voor werkzaamheden in de moestuin
- Gemeente aansprakelijk voor veiligheid bewoners bij activiteiten

Voorbeeld – particulier speelgoed

- Bestaande speelplek met gemeentelijke toestellen
- Bewoners plaatst particulier speelgoed erbij
- Gemeente aansprakelijk voor veiligheid
- Afstand speeltoestellen en eigen speelgoed

Voorbeeld – 't Skelet Amersfoort

- Speelinitiatief
- Wet- en regelgeving Attractiebesluit (WAS) gelden niet
- Veiligheid in de Openbare Ruimte van belang
- Bedoeld om kinderen te leren om te gaan met risico's – veilig leren spelen

Voorbeeld – Feestaardvarken Arnhem

- Kunstwerk, om op te spelen
- Wet- en regelgeving Attractiebesluit (WAS) gelden niet (kunstwerk)
- Grondeigenaar is particulier (niet gemeente)
- Veiligheid spelen – soort en grootte kunstwerk dwingt voorzichtigheid af bij kinderen / ouders

BZK onderzoek aansprakelijkheid

- Aansprakelijkheid belemmerend voor burgerinitiatieven?
- Voor gemeenten, voor burgers?
- Hoe werkt risico's, schade en aansprakelijkheid?
- Wat valt op, wat kan beter?
- Zijn er alternatieven?

Schade, aansprakelijkheid en risico

- Iedereen draagt zijn eigen schade (in principe)
- Aansprakelijk voor schade uit eigen handelen
- Schade is betalen of verzekeren
- Een ander stelt jou aansprakelijk voor schade
 - Contractueel
 - Wettelijk
- Risico's op aansprakelijkheid belangrijk
- Aansprakelijkheid blijft, of je dat nu wilt of niet

Onderzoeksopzet / proces 2013

- Inventarisatie Den Helder, Deventer, Venray
- Interviews, bijeenkomsten en werksessies
- Deskresearch en uitzoekvragen
- Voorstellen voor experimenten (zie verderop)
- Eindrapportage – Boek Regel die Burgerinitiatieven (Acquire Publishing, 2014)

Typen burgerinitiatieven

- Zelfbeheer openbare ruimte (24%)
- Spelen en speelvoorzieningen (12%)
- Zelfbeheer voorzieningen (21%)
- Tijdelijk gebruik van lege ruimte (16%)
- Evenementen, festivals en feestjes (27%)

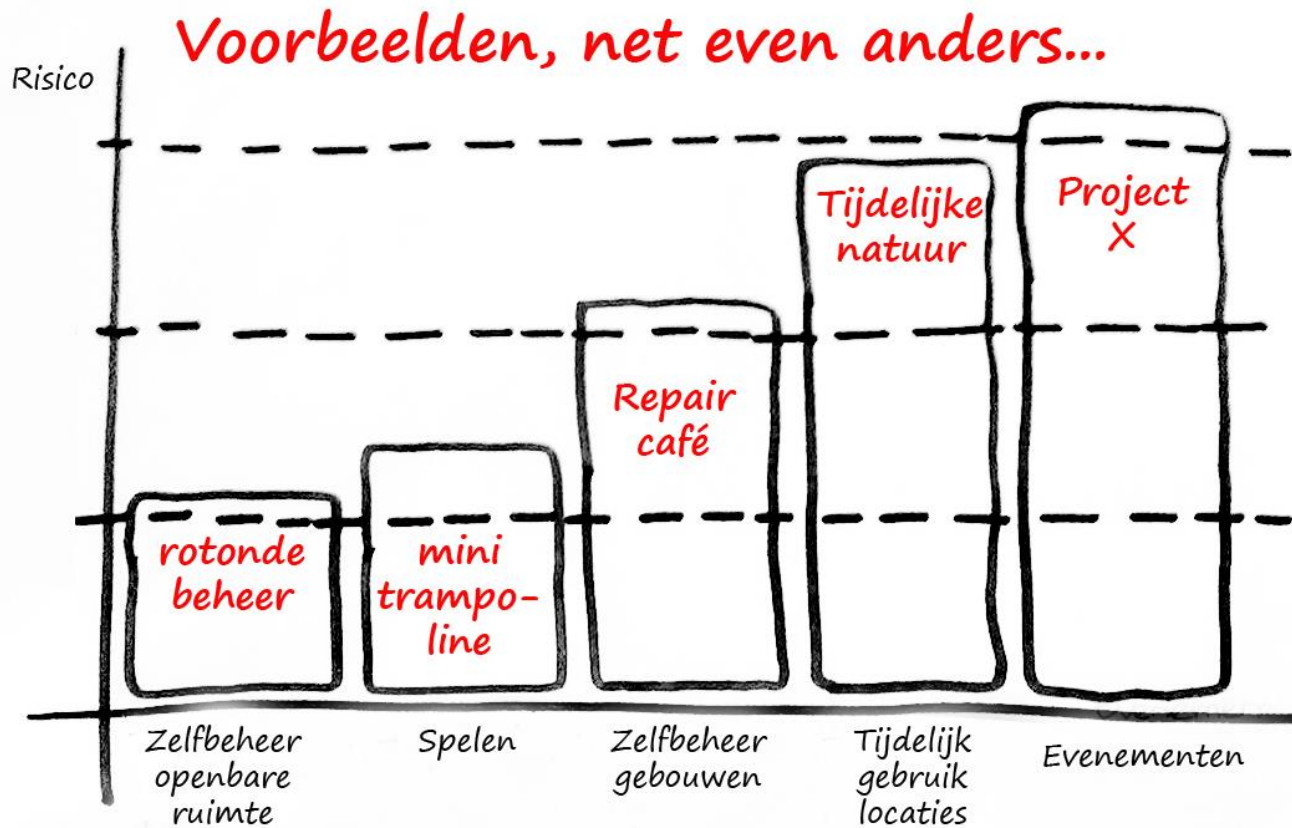

Schema

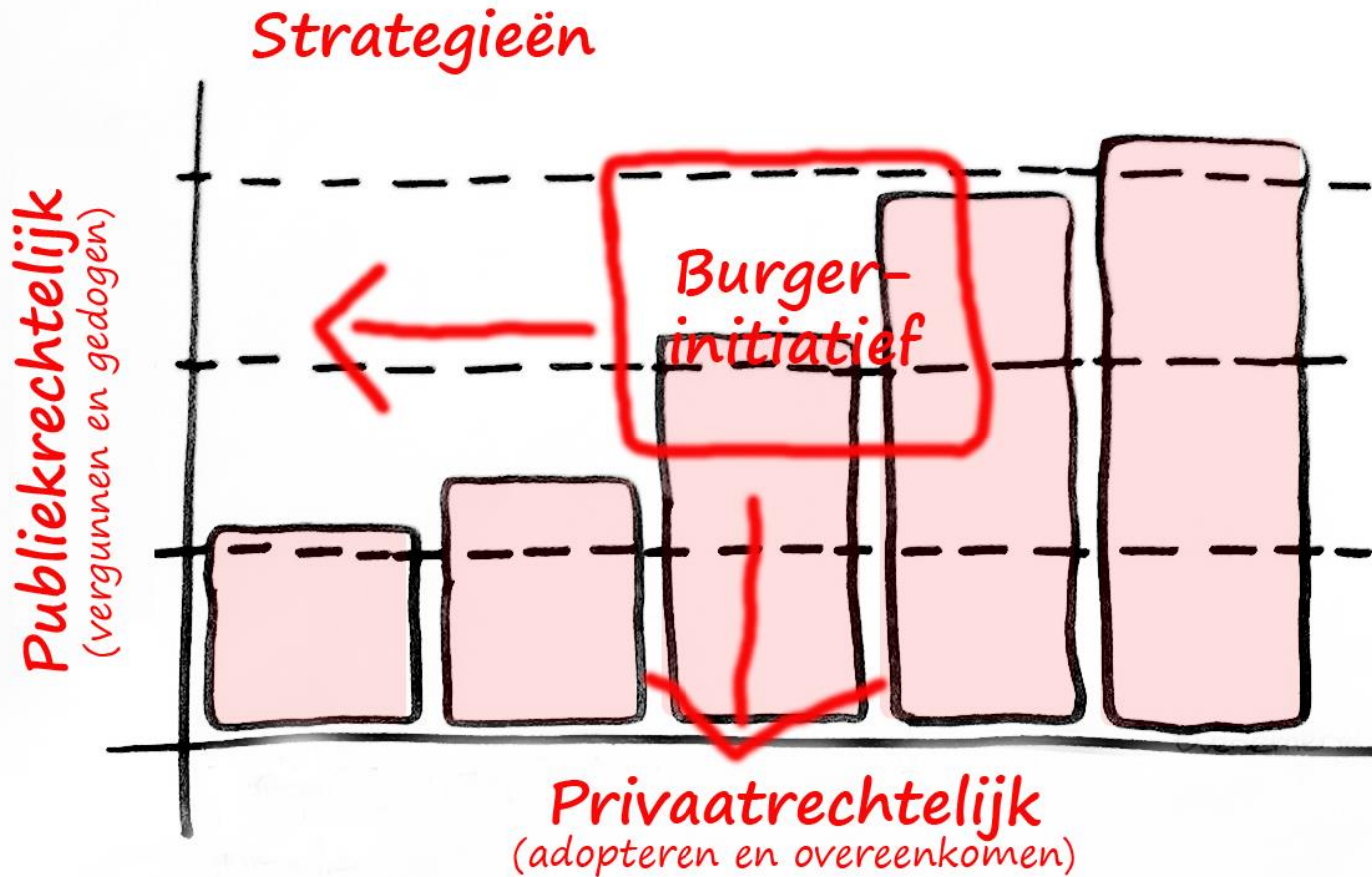
Juridische instrumenten gemeente

- Vergunnen
- Gedogen (tijdelijk)
- Overeenkomen
- Adopteren (co-creatie)
- Verbieden
- Aanpassen

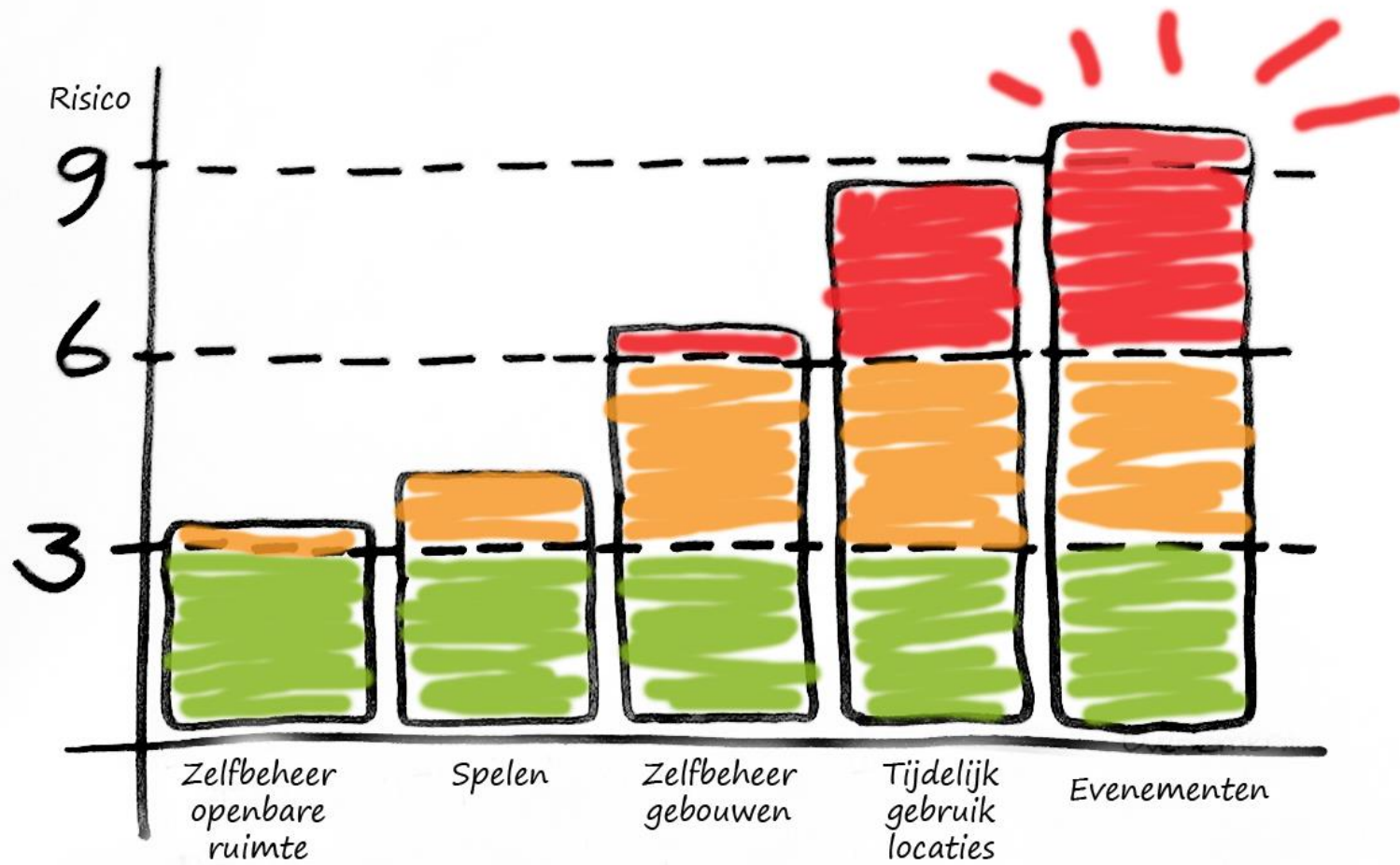
Juridische tools als strategieën

- Gemeente: faciliteren burgerinitiatieven
- Juridisch geen verschil bedrijf of burger
- Geen beleid op burgerinitiatieven
- Afwegingen per initiatief
- Risico-inschatting belangrijk
- Activiteit > schade > claim > ontvankelijkheid

Strategieën gemeente

Risico's

Wat kan helpen?

- Groen (61%) – eenvoudiger maken
- Oranje (24%) – regels oprekken, onderzoek
- Rood (15%) – maatwerk, professionaliseren

Belemmeringen

- Aansprakelijkheid geen belemmering gemeente
- Risico beheersing belangrijk
- Aansprakelijkheid geen belemmering burgers
- Juridische wereld en “geregel” wel belemmering

Vervolgstappen (vanaf april 2014)

1. Nieuwe eenvoudige contracten
2. Verkenning WAS (met VWS, NVWA, BZK)
3. Veilige speelplekken
4. Pilot particulier speelgoed (met Almere)
5. Simpeler maken van tijdelijk gebruik
6. Minder vergunnen, meer melden

Vervolgstappen (vanaf april 2014)

7. Verordening burgerinitiatieven (leerkring)
8. Risicometer (met CROW)
9. Training en cursussen (met Platform 31)
10. Regelvrije of APV-vrije zones
11. Proeftuin SpeelApp (met Speelplan)

Vragen

Mark Verhijde – Interim programmamanager
en adviseur stedelijke ontwikkeling

mark.verhijde@gmail.com

www.markverhijde.nl

06-52653005

Maarten Bosman – adviseur stedelijke
ontwikkeling en planoloog

m.bosman@ruimtelijkplan.nl

www.maartenbosman.nl

06-16448119

LinkedIn-groep: burgerinitiatieven en juridische zaken

Wijkondernemingen

- Aansprakelijkheid voor eigen handelen
- Contracten en vergunningen
- Eigenaar > beheerorganisatie > vrijwilligers
- Vrijwilligersverzekering en eigen verzekering
- Kelderluikarrest: rol zorgplicht t.a.v. bezoekers
- Zorgplicht
 - Veiligheid waarborgen vrijwilligers / bezoekers
 - Feitenrelaas: concrete acties aantonen